

Memorandum

Zjednodušíme pravopis OZ

Ciele občianskeho združenia

- **Zvýšiť istotu pri písaní**
  - Aj napriek stovkám hodín strávených výučbou pravidiel slovenského jazyka existuje veľa slov, kde deti aj dospelí nemajú istotu, či napísať *i* alebo *y*. Pravopis mnohých slov si pamätajú graficky, no nevedia aké pravidlo sa v danom prípade uplatňuje. Písanie *y* po tvrdej spoluhláske, fonematický alebo morfematický princíp, ktorý vzor, ako určiť, či *vy* je predpona, alebo základ?
  - Obava s kritiky za nesprávne napísané *i* alebo *y* spomaľuje písanie.
  - Energia a úsilie, ktoré autori textov venujú dodržiavaniu existujúcich, avšak neprehľadných a mätúcich pravopisných pravidiel, by mohla byť využitá omnoho konštruktívnejšie a prínosnejšie.
- **Zefektívniť vyučovanie jazyka nahradením memorovania praktickými zručnosťami**

Deti sa od prvej po deviatu triedu základnej školy učia slovenský jazyk. Veľká časť učebných osnov sa zameriava na pravopis a výučbu pravidiel či výnimiek spojených s písaním ypsilonu. Domáca príprava a opakovanie množstva pravidiel a výnimiek vyžaduje od detí a ich rodičov veľkú trpezlivosť. Niektorí aj napriek vynaloženej snahe zažívajú opakované sklamanie z výsledkov testov.

Aj napriek stovkám hodín strávených učením a precvičovaním pravopisu, deti po ukončení deviatich rokov výučby stále robia chyby.

Zjednodušenie pravidiel by znížilo čas, ktorý je teraz potrebný na učenie pravopisu opakovaním, a zvýšilo by istotu pri písaní. Ušetrený čas by mohli deti venovať rozvoju komunikačných schopností, kritického myslenia, vyučovaniu etiky, úvahám, hre, pohybu a podobne.

Ako to dosiahnuť?

Zjednodušením pravidiel slovenského pravopisu so zameraním na písanie *i/y*, eventuálne zrušením písmena *y*.

Ako pri tom postupovať?

- Získať tím odborníkov a odborníčok z oblastí: pedagogiky, psychológie, informatiky, jazykovedy.
- Vypracovať vedecké analýzy a testy, ktorých výsledky budú podporovať myšlienku zjednodušených pravidiel.

Príklady analýz:

- Pedagógovia by mohli vytvoriť analýzu na základe ktorej by bolo jasné, koľko rôznych oblastí v rámci výučby Slovenského jazyka existuje iba kvôli tomu, aby sa žiaci naučili, kde písať *í* a kde *ý*.
  - Koľko času by v dôsledku zjednodušenia pravidiel mali vyučujúci k dispozícii a mohli ho venovať rozvoju iných zručností/ vedomostí.
  - Preskúmať, aké druhy pravopisných chýb robí bežná štatistická vzorka dospelých.
  - Preskúmať, aký dopad by malo zrušenie písmena *ý* na štandard písomného prejavu.
  - Preskúmať, koľko detí vníma Slovenský jazyk ako najhorší predmet z dôvodu zložitého pravopisu.
  - Preskúmať, koľko detí má z toho psychické problémy.
  - Preskúmať, ako by zrušenie písmena *ý* ovplyvnilo čitateľnosť textu.
- Komunikovať potrebu zmeny so širokou verejnosťou, racionálne vysvetľovať dôvody a výhody zmeny, a opierať sa pritom o výsledky vedeckých analýz.
    - Prostredníctvom internetu:
      - web: zjednodusmepravopis.sk, ypsilon.sk, diktatik.sk
      - sociálne médiá: Youtube, Instagram, TikTok
    - Prostredníctvom osobných diskusií a ostatných médií
  - Dospieť k úprave pravidiel slovenského pravopisu.
Na základe spolupráce s odbornou verejnosťou a získanej podpory širokej verejnosti, prejavenej hlasovaním.
  - Automatizovať prechod:
    - Pripraviť informačné nástroje, ktoré budú schopné automaticky vytvoriť preklad textov zo starého pravopisu do nového.
    - Pripraviť nové systémy na kontrolu pravopisu.
  - Vytvoriť prechodné obdobie (napríklad 20 rokov), počas ktorého by:
    - bol platný aj doterajší aj nový pravopis
    - pripravili by sa nové knihy pre vyučovanie
    - kľúčové dokumenty by boli preložené automatickým systémom
    - ľudia by si postupne osvojovali nový pravopis

Viac na <https://ypsilon.sk>